

## Il cappucino spiegato – nespútaný kapucín Dokument 1.16

Baroková báseň od Capoleoneho Ghelfuzzi  
pred r. 1600

Básnik, ktorý bol iba lokálne známy, opisuje povahové črty typického kapucína, ktorého ľud pozná a miluje. 67 rytmických štvorverší ospevuje jeho radostnú chudobu, pripravenosť na každé dobré dielo, jeho modlitby dňom i nocou, utiahnutú kontempláciu a vandrovný život s prázdnyimi rukami, lásku k chudobným i bohatým, jednoduché i oduševnené kázne, účinkovanie na blízku i ďaleko – cez celú Európu.

Poznajúc kapucínov, básnik im dodáva odvalu, aby sa starali o horlivosť podobnú apoštolom a svoje vnútro, „inak ťa čaká veľa problémov“.<sup>1</sup>  
Nasledujúci výber tvorí tretinu básní.

### Šťastie

1 – 4

Kapucín, ktorý nemáš nič  
šťastný si, vieš asi dobre  
nevľúdne tóny použiť chcem  
aby si sa tešil zbožne.

Cappucin, che niente hai  
sei felice e ben lo sai  
ma 'l vò dir con rozzi accenti  
per gradir a le pie menti.

13 – 20

Vidím ťa šťastného takmer vždy  
lebo žiješ tak zbožne a v tichosti  
a ťažké je tvoje srdce tiež niekedy  
ono sa však skoro upokojí.

Per lo piú ti vedo lieto  
perché vivi mondo e quieto  
se talor il cor è mesto  
consolato il rendi presto.

Od Boha príjmeš, čo ti prideli  
ďakujúc v núdzi a strádani  
krotíš pocity, množíš zásluhy  
nešťastie v dobro meníš.

Da Dio prendi ciò ch'avvienti  
e 'l ringrazi ne' tuoi stenti  
freni il senso, accresci i merti  
e ogni male in ben converti.

---

<sup>1</sup> Poetický text preložil do nemčiny Kurt Egger z brixenskej provincie. Originál textu sa nachádza v diele I Frati Cappuccini. 2, 580 – 590.

## Chudoba

41 – 44

Na svete si najchudobnejší  
bohatsvo máš bezhraničné  
núdzu a žiaden hlad nepoznáš  
od Boha veľkú hojnosť máš.

Il più pover sei del mondo  
ma ricchezze hai senza fondo  
non conosci carestia  
Dio t'abbonda tuttavia.

53 – 60

Nemôžeš na zemi stratíť nič  
ani oheň, vojna, či zbojníci  
žiadna potopa, či búrka  
ani podobné im, nestretne ťa nič.

Non puoi perder cosa in terra  
né temer incendio o guerra  
né ladron, fiumi o tempesta  
né cosa altra tal molesta.

Chudoba teda, s radosťou znášaná  
robí ťa kráľom vecí  
bez bolestí, zármutku, starostí  
na istej ceste k nebu si.

Lieta dunque povertà  
d'ogni cosa re ti fa  
senz' affano, briga o cura  
e ti è strada al ciel sicura.

## Poslušnosť

65 – 72

Na jediné myslievaj  
pretože si sa Bohu daroval  
ako syn Mu slúž dobre  
kôli Nemu, poslúchaj.

Un pensier sol ti è restato  
perch'a Dio ti sei donato  
come figlio a Lui servire  
e per Lui ben ubidire.

Podriadený byť je tebe ľahké  
lebo s istotou vieš  
je to sladké a aké vznešené  
keď vždy s Ježišom poslúchneš.

Star soggetto non ti è duro  
perché sai quant'è sicuro  
quanto dolce ed eccellente  
con Giesú star ubbidiente.

## Modlitba

105 – 108

Keď k Matutínu vstaneš  
rovnáš sa serafinom, si jako anjel  
žiariaci, zbožný a celkom skromný  
spievaš Bohu hymny a žalmy.

Quantto sorgi al matutino  
angel sembri e serafino  
giubilando umil e pio  
inni e salmi canti a Dio.

113 – 116

Aby si sa so Stvoriteľom stretol v tých hodinách si v tichosti keď sme rozptýlení vo všednom dni alebo v spánku ponorení.	A trattar col Creatore te ne stai queto in quell'ore che distrati noi pel mondo od in sonno s'iam profondo.
--	--

Putovanie

145 – 152

Dĺžka ciest Ti celá patrí si pánom v každom hostinci lebo ľudia, čo nájdeš ich stanú sa tvojími príbuznými.	Ogni cosa è tua per via sei patron d'ogni osteria tanti incontri tuoi parenti quanti incontri allor viventi.
--	---

Kto teba ubytuje, zarobí viac ako ten, kto príjme kráľa prichádzaš až večer neskoro nájdeš útočisko a priateľstvo.	Merta piú chi alberga te che s'allogio ei desse a un re dove vai e ti vien sera trovi albergo e buona ciera.ñ
---	--

157 – 164

Cez prístavy, rieky, moria prechádzaš vždy bez peňazí pohodnejšie než ostatní ktorí majú zlato a striebro.	Passi porti, e fiumi e mari varchi tu senza danari meglio forse di coloro ch'han d'argento copia e d'oro.
---	--

Prídeš potom do svojho kláštora zabudneš všetky námahy ktoré si pretrpel na cestách lebo veľká Láska sa ti ukázala.	Quando giungi al tuo convento tu ti scordi d'ogni stento che nel viaghio hai tolerato tanto amor ti vien mostrato.
--	---

Kázeň

185 – 188

Chcú mať mestá všetky zvestovateľa pravdy ak chceš byť úspešný v kázaní kvetnaté a jemné slova zabudni.	Predicando veritade ti domanda ogni cittade ma se vuoi ben predicare fiori e frondi lasci andare.
--	--

189 – 192

Obrátia sa na tvoj príklad  
zlí bludári, hrozní ľudia  
ale ty môj brat  
nesmieš si preto nič namýšľať.

Si converte al buon esempio  
pravo eretico e uom empio  
però, caro il mio fratello  
guarda a star bene in cervello.

Pomoc v núdzi

201 – 204

K tebe sa utieka, kto je plný starostí  
tiež ten, kto je zúfalý  
verí každý, že získaš všetko  
čo prosíš od Boha úpenlivo.

A te core il tribolato  
quello ancor ch'è disperato  
crede ognun che gli otterai  
ciò ch'orando a Dio chiedrai.

Umierajúci každý chce ťa pri sebe  
aby ako kresťan zomrel dobre  
aby si dušu porúčal  
čistú na druhý svet poslal.

S'altri muor, ti vuol presente  
per spirar cristianamente  
sol che l'alma raccomandandi  
di là tien che salvo in mandi.

Choroba a smrť

209 – 212

Keď si chorý a pripútaný na lôžko  
opatrujú ťa s láskou  
a azda v celej obci  
nikomu sa nedostáva takej lásky.

Quando poi cadi amalato  
con amor sei governato  
che in aver la carità  
non hai par nelle città.

221 – 228

Skrze smrť môžeš vyhrať  
z utrpenia ideš ku šťastiu  
a keď aj musíš prejsť očistením  
nechýba príhovor za teba.

Tu guadagni col morire  
da patir passi al gioire  
se pur scendi a ben purgarti  
qual suffragio può mancarti?

Každý brat sa veľmi usiluje  
by ti skrátil v očistci trápenie  
ani naši príbuzní takí nie sú  
oni celkom ináč jednújú.

Ciascun frate fa gran bene  
per dar fine e le tue pene  
non cosí nostri parenti  
trattan noi in que momenti.

Záver

257 – 260

Chválime ťa kôli zásluhám  
varujeme ťa, avšak z lásky  
si požehnaný, ďakuj teraz Bohu  
dávaj si pozor, aby si rástol v milosti.

Per tuoi meriti t'ho lodato  
perché t'amo, t'ho avisato  
or lodato Dio ringrazia  
e ammonito, cresci in grazia.